

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОЗЕЛЕНЕННЯ ДАХІВ У КОНТЕКСТІ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

О.Г. Кривенко, аспірант (alexandrakrivenko@ukr.net)*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Ущільнення забудови міських територій, характерне для Київської агломерації та інші прояви процесу урбанізації призводять до незворотного порушення екосистемних ланцюгів, збіднення біорізноманіття, зменшення нормативних показників частки зелених насаджень, що припадає на одного мешканця населення.

У більшості розвинутих країн (Канада, Швеція, Німеччина, та ін.) озеленення дахів будівель у мегаполісах є обов'язковим пунктом національних стратегій екологічної безпеки та переходу до сталого розвитку [2].

Ключовими положеннями концепції кліматично нейтральних міст, розробленої ООН, зокрема, є наступні:

- переобладнання будівель з метою підвищення енергоефективності та екологічності;
- спорудження нових будівель відповідно до норми «чистий нульовий енергобаланс» або «позитивний енергобаланс»;
- створення компактної зеленої інфраструктури міст, що представляє собою безперервну мережу насаджень, інтегрованих у забудову, у тому числі за рахунок заходів з озеленення дахів і перетворенню колишніх промислових зон у зелені території [3].

Стратегія сталого розвитку знаходиться у невпинному розвитку, за останні десятиліття науковцями і практиками було сформовано концепцію «мислити глобально, діяти локально». Якщо глобальні цілі є універсальними для всього світу, то щодо локальних дій, зокрема для Києва, існують практичні питання, що досі потребують вирішення. Так, проблема втілення муніципальних програм і стратегій є основною та широко дискусійною. Крім того, дахи будівель як середовище для створення насаджень характеризуються специфікою мікрокліматичних, едафічних та іригаційних умов, що звужує асортимент рослин, невибагливих до умов зростання. Актуальним залишається питання добору асортименту рослин, що

*Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук Олексійченко Н.О.

утворюватимуть стійкі в умовах Києва ценози, потребуватимуть мінімального догляду, та сприятимуть відновленню, збереженню і розширенню біорізноманіття.

Наукове обґрунтування рекомендованого для озеленення дахів в умовах Києва асортименту рослин наводиться у роботі А.Д. Дяченка та А.В. Клименка. В основі підходу адаптивний потенціал рослин (посухостійкість, морозо- та холодостійкість), також, потенційно стійкими до умов зростання на дахах приймаються види, інтродуковані із відповідних кліматичних зон (метод кліматичних аналогів) [5].

Автори Н.Даннетт та Дж.Хітчмоу [1] використовують термін «sustainable», «стійкість» відносно рослинних угруповань, як у контексті адаптивних можливостей ценозів, так і у сенсі їх значення для стійкого розвитку міста. Зокрема, спонтанна флора розглядається авторами як перспективний, з точки зору адаптивного потенціалу, елемент урбофлори. Практика створення садів на дахах у мегаполісах (Нью-Йорк, Чикаго, Шеффілд) підтверджує теорію стійкості елементів спонтанної флори.

Дослідженнями, проведеними нами упродовж 2012-2013 років у Києві, було виявлено 48 об'єктів, проведено натурне обстеження 35 із них, та відібрано 6 для детального вивчення складу спонтанної флори. Виявлено 53 види вищих судинних рослин, які є представниками різних життєвих форм і утворюють фітоценози на висоті від 3,5 м до 50 м над рівнем земної поверхні. Відповідно, перспективним є аналіз складу та динаміки фітоценозів, утворених спонтанно на дахах будівель та споруд у місті Києві.

Список джерел літератури

1. Dunnett N. Design, Ecology and Management of Naturalistic Urban Planting. Spon Press, 11 New Fetter Lane, London & New York. 2004. 483 p.
2. Robrecht H., Lorena L., Mader A. et al. Ecosystem Services in Cities and Public Management. In TEEB – The Economics of Ecosystems and Biodiversity for Local and Regional Policy. London: Earthscan, 2010. PP. 65–80.
3. Отчет От переходного периода к трансформации: устойчивое и всеобъемлющее развитие в Европе и Центральной Азии Конференции «Рио+20» Нью-Йорк-Женева 2012.
4. Бухарина И.Л., Поварницина Т.М., Ведерников К.М. Эколого-биологические особенности древесных растений в урбанизированной среде. Ижевск: ИЖГСХА, 2007. 216 с.
5. Дяченко А.Д., Клименко А.В. Перспективный ассортимент для использования на крышах подземных сооружений. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2013. Вип. 23.5. С. 219–225.